

□ 70. CHIA MỘT TÍCH CHO MỘT SỐ

A – MỤC TIÊU

Giúp HS :

- Nhận biết cách chia một tích cho một số.
- Biết vận dụng vào tính toán thuận tiện, hợp lí.

144

4. Thực hành

Bài 1 :

Cách 1 : Nhân trước, chia sau.

Cách 2 : Chia trước, nhân sau. Lưu ý cách 2 chỉ thực hiện được khi ít nhất có một thừa số chia hết cho số chia.

a) *Cách 1* : $(8 \times 23) : 4 = 184 : 4 = 46$

Cách 2 : $(8 \times 23) : 4 = 8 : 4 \times 23 = 2 \times 23 = 46$

b) *Cách 1* : $(15 \times 24) : 6 = 360 : 6 = 60$

Cách 2 : $(15 \times 24) : 6 = 15 \times (24 : 6) = 15 \times 4 = 60.$

Bài 2 : Cách thuận tiện nhất là thực hiện phép chia ($36 : 9 = 4$), rồi thực hiện phép nhân ($25 \times 4 = 100$). Trình bày như cách 2 bài 1.

Bài 3 : Các bước giải :

- Tìm tổng số mét vải.
- Tìm số mét vải đã bán.

Bài giải

Cửa hàng có số mét vải là :

$$30 \times 5 = 150 \text{ (m)}$$

Cửa hàng đã bán số mét vải là :

$$150 : 5 = 30 \text{ (m)}$$

Đáp số : 30m vải.

Bài toán này còn có những cách giải khác nữa. Nếu HS tìm được cách giải khác, GV có thể cho HS nêu cách giải đó để cả lớp tham khảo.

B – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

1. Tính và so sánh giá trị của ba biểu thức (trường hợp cả hai thừa số đều chia hết cho số chia) :

$$(9 \times 15) : 3 ; \quad 9 \times (15 : 3) ; \quad (9 : 3) \times 15.$$

– GV ghi ba biểu thức đó lên bảng.

– Cho HS tính giá trị của từng biểu thức rồi so sánh ba giá trị đó với nhau :

$$(9 \times 15) : 3 = 135 : 3 = 45$$

$$9 \times (15 : 3) = 9 \times 5 = 45$$

$$(9 : 3) \times 15 = 3 \times 15 = 45$$

– HS kết luận : Ba giá trị đó bằng nhau.

– GV hướng dẫn HS ghi :

$$(9 \times 15) : 3 = 9 \times (15 : 3) = (9 : 3) \times 15$$

– GV hướng dẫn HS kết luận đối với trường hợp này. Vì 15 chia hết cho 3 ; 9 chia hết cho 3 nên có thể lấy một thừa số chia cho 3 rồi nhân kết quả với thừa số kia.

2. Tính và so sánh giá trị của hai biểu thức (trường hợp có một thừa số không chia hết cho số chia)

$$(7 \times 15) : 3 \text{ và } 7 \times (15 : 3)$$

– GV ghi hai biểu thức đó lên bảng.

– Cho HS tính giá trị của từng biểu thức rồi so sánh hai giá trị đó với nhau :

$$(7 \times 15) : 3 = 105 : 3 = 35$$

$$7 \times (15 : 3) = 7 \times 5 = 35$$

– HS kết luận : Hai giá trị đó bằng nhau.

– GV nêu câu hỏi : Vì sao ta không tính $(7 : 3) \times 15$? (Vì 7 không chia hết cho 3).

– GV hướng dẫn HS kết luận đối với trường hợp này. Vì 15 chia hết cho 3 nên có thể lấy 15 chia cho 3 rồi nhân kết quả với 7.

3. Từ hai ví dụ trên, GV hướng dẫn HS kết luận như SGK.

Cần lưu ý điều kiện chia hết của thừa số cho số chia.